

Stefna Festu lífeyrissjóðs um sjálfbærni og ábyrgar fjárfestingar

Gildissvið

Stefna Festu lífeyrissjóðs um sjálfbærni og ábyrgar fjárfestingar (hér eftir „stefnan“ eða „stefna þessi“) gildir fyrir Festa lífeyrissjóð (hér eftir „Festa“ eða „sjóðurinn“).

Sjóðurinn getur í gegnum starfsemi sína haft áhrif á sjálfbærni, þ.e. umhverfismál, félagslega þætti og stjórnarhætti.

Tilgangur og markmið

Festa er langtímafjárfestir sem hefur það að meginmarkmiði að tryggja sjóðsfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri eftir þeim reglum sem fram koma í samþykktum. Sjóðurinn tekur við iðgjaldi sjóðsfélaga, ávaxtar það á ábyrgan og hagkvæman hátt í samræmi við fjárfestingastefnu á hverjum tíma. Stefna sjóðsins er að hámarka þær greiðslur með því að ná sem bestri langtímaávöxtun, að teknu tilliti til áhættu. Það er í höndum stjórnar Festu að leggja árlega fram fjárfestingarstefnu og gera grein fyrir hvernig sjóðurinn hyggst ná þessu markmiði, bæði með tilliti til ávöxtunar og áhættu. Að auki leggur stjórn áherslu á að þróa hluthafastefnu sjóðsins með þeim hætti að hún styðji, eftir því sem við verður komið, við góða stjórnarhætti í þeim félögum sem sjóðurinn fer með eignahlut í og skal hún einnig höfð til viðmiðunar við fjárfestingaákvörðanir.

Samhliða fjárfestingarstefnunni og hluthafastefnunni setur stjórn fram þessa stefnu um sjálfbærni og ábyrgar fjárfestingar. Stefnan skilgreinir helstu áherslur sjóðsins í sjálfbærni og lýsir því hvernig hann hyggst tileinka sér þær í starfsemi sinni. Stefnan fjallar um heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna, umhverfismál, félagslega þætti, stjórnarhætti og ábyrgar fjárfestingar.

Stefnan markar enn fremur siðferðisleg viðmið í fjárfestingum sjóðsins, sem lífeyrissjóðum ber að setja sér skv. 5. tölul. 36. gr. laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Festa leggur áherslu á ábyrgar fjárfestingar, þ.m.t. að fjármunir sjóðsfélaga nýtist til að hafa jákvæð áhrif á umhverfi og samfélag og takmarka eins og kostur er neikvæð áhrif af fjárfestingum. Við fjárfestingar er þar af leiðandi einnig tekið tillit til þeirra viðmiða sem falla undir ábyrgar fjárfestingar að því marki sem lög leyfa og að teknu tilliti til hlutverks sjóðsins um hámarksun lífeyrisréttinda sjóðsfélaga.

Festa leggur áherslu á að sjónarmið um sjálfbærni endurspeglit í rekstri sjóðsins, ákvörðunum stjórnenda og liggi jafnframt til grundvallar við ávöxtun fjármuna sjóðsins. Áherslur Festu í sjálfbærni skiptast í umhverfismál, félagslega þætti og stjórnarhætti (hér eftir sameiginlega vísað til sem „UFS-þættir“). Viðmið í umhverfismálum snúa að því hvernig fyrirtæki gætir að umhverfislegum áhrifum starfsemi sinnar. Félagsleg viðmið snúa að því hvernig fyrirtæki koma fram við starfsfólk sitt, birgja, viðskiptavini og samfélagið sem það starfar í. Viðmið um stjórnarhætti snúa t.d. að stjórnun fyrirtækja, launum framkvæmdastjóra, innra eftirliti og réttindum hluthafa. UFS-þættir eru lykilþættir í rekstri sjóðsins sem og við mat á fjárfestingum.

Stefnan tekur mið af innri og ytri reglum og öðrum stefnum sjóðsins, svo sem fjárfestingarstefnu, áhættustefnu, áhættustýringarstefnu, starfs- og siðareglum og stjórnháttayfirlýsingu. Nánari upptalningu á þeim stefnum og innri reglum, sem taka að hluta eða öllu leyti til ofangreindra atriða, er að finna í viðauka I við þessa stefnu.

Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun

Stefna þessi tekur mið af [heimsmarkmiðum Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun](#).¹ Festa styður við öll heimsmarkmiðin en hefur þó ákveðið að leggja sérstaka áherslu á markmið nr. 5. um jafnrétti kynjanna, nr. 7. um sjálfbæra orku, nr. 8. um góða atvinnu og hagvöxt, nr. 9. um nýsköpun og uppbyggingu og nr. 12. um ábyrga neyslu og framleiðslu þar sem þau falla best að starfsviði sjóðsins. Sérstaklega verður horft til þeirra áskorana tengdum heimsmarkmiðunum sem skilgreind hafa verið af íslenskum stjórnvöldum og sjóðurinn getur haft og/eða hefur bein áhrif á með starfsemi sinni.

Jafnrétti kynjanna verði tryggt og völd allra kvenna og stúlkna eflað

- Kynjaskipting starfa á vinnumarkaði
- Misvægi kynja í efstu lögum atvinnulífsins
- Draga markvisst úr kynferðislegu og kynbundu ofbeldi

Tryggja öllum aðgang að öruggri og sjálfbærri orku á viðráðanlegu verði

- Auka hlutfall endurnýjanlegra orkugjafa með orkuskiptum í lofti, láði og legi
- Stuðla að orkuskiptum í samgöngum á hafi, í lofti og á landi

Stuðla að viðvarandi sjálfbærum hagvexti og arðbærum og mannsæmandi atvinnutækifærum fyrir alla

- Efla stuðningsúrræði fyrir fólk með skerta starfsgetu
- Aukin framleiðni í sátt við umhverfi og samfélag
- Jöfn tækifæri og jöfn laun fyrir sömu vinnu

Byggja upp viðnámsþolna innviði fyrir alla, stuðla að sjálfbærri iðnvæðingu og hlúa að nýsköpun

- Nýsköpun í öllum atvinnugreinum
- Efla innviði í samgöngum og ferðaþjónustu

Sjálfbær neyslu- og framleiðslumynstur verði tryggð

- Minnka neyslu, draga úr matarsóun og minnka þar með vistspor Íslendinga
- Innleiða hringrásarhugsun í alla neyslu og framleiðslu til að tryggja að nýting auðlinda fari ekki yfir þölmörk náttúrunnar
- Stuðla að ferðaþjónustu í sátt við náttúru og samfélag

¹ Heimsmarkmiðin voru samþykkt af fulltrúum allra aðildarríkja Sameinuðu þjóðanna í september árið 2015 og gilda til ársins 2030. Markmiðin eru 17 talsins með 169 undirmarkmið. Heimsmarkmiðin eru leiðarljós þeirra sem vilja stuðla að sjálfbærni í heiminum á næstu árum.

Umhverfismál

Til að stuðla að umhverfislegri sjálfbærni reynir Festa eftir fremsta megni að vernda umhverfið í allri starfsemi sinni og auka umhverfisvitund meðal haghafa. Í samstafi við UFS Reitun metur sjóðurinn árlega útgefendur skráðra hlutabréfa og skuldabréfa í safni sjóðsins m.t.t. atriða sem falla undir UFS-þætti.

Sjóðurinn leggur ríka áherslu á umhverfismál í rekstri og nánasta umhverfi. Sjóðurinn er ábyrgur í auðlindanotkun og leitast við að minnka losun gróðurhúsalofttegunda og úrgang frá rekstri. Við ákvörðunartöku um tilhögun funda, ferðalaga og innkaupa og vörum og þjónustu er ávallt leitast við að lágmarka kolefnisspor. Rusl á vinnustað er flokkað og því er fargað á umhverfisvænan hátt. Pappír er afþakkaður í póstsendingum þar sem það er í boði, skjalavistun sjóðsins er að mestu orðin rafræn og ársreikningur sjóðsins er birtur á rafrænu formi, sbr. upplýsingastefna Festu lífeyrissjóðs.

Félagslegir þættir

Til að stuðla að félagslegri sjálfbærni skal leitast við að tryggja vellíðan fólks og öruggt og heilbrigt umhverfi. Sjóðurinn kemur fram af sanngirni við starfsfólk sitt, sjóðsfélaga og samfélagið sem sjóðurinn starfar í. Sjóðurinn hvetur samstarfsaðila sína til að huga að þessum þáttum í starfsemi sinni og leitast við að tryggja að unnið sé að félagslegum þáttum, enda er það samfélaginu öllu til góða.

Lögd er rík áhersla á að sjóðurinn sé góður og eftirsóknarverður vinnustaður. Sjóðurinn hvetur starfsfólk sjóðsins til heilsueflingar og styrkir starfsfólk í heilsurækt. Í starfsmanna- og fræðslustefnu sjóðsins er lögd áhersla á gott starfsumhverfi, virðingu og umburðarlyndi í samskiptum, virka upplýsingagjöf til starfsmanna, teymisvinnu, þjálfun, heilsueflingu og endurmenntun starfsmanna. Sjóðurinn hefur einnig sett sér stefnu í málum er varða einelti, kynferðislega- eða kynbundna áreitni og ofbeldi. Meginefni stefunnar er að einelti, áreitni, ofbeldi og vanlíðan er ekki umborin á vinnustað. Stjórnendum ber að stuðla að því að grundvallareglur samskipta á vinnustað séu virtar í hvívetna.

Festa tekur skýra stefnu gegn mismunun og metur alla einstaklinga jafnt. Sjóðurinn leggur áherslu á að skapa starfsfólki jöfn tækifæri og heilbrigt, öruggt og hvetjandi vinnuumhverfi. Mismunun er ekki liðin á grundvelli kynferðis, kynþáttar, trúar, aldurs, kynhneigðar, fötlunar eða uppruna. Sjóðurinn hefur þá stefnu að gæta jafnréttis milli starfsfólks og að hver einstaklingur sé metinn að verðleikum.

Þá leggur sjóðurinn sig fram við að auðvelda sjóðsfélögum lífið og bjóða þeim framúrskarandi þjónustu, m.a. með aukinni rafrænni þjónustu.

Stjórnarhættir

Með góðum stjórnarháttum leggur Festa grunn að traustum samskiptum sjóðsfélaga, stjórnenda, starfsfólks og annarra hagsmunaaðila og stuðlar að hlutlægni, heilindum, gagnsæi og ábyrgð í stjórnun sjóðsins. Festa fylgir viðurkenndum leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja, sem gefnar eru út af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq OMX Iceland hf. og Samtökum atvinnulífsins. Sjóðurinn gerir árlega grein fyrir stjórnarháttum sínum og metur með hliðsjón af leiðbeiningunum.

Sjóðurinn stundar heiðarleg og ábyrg viðskipti þar sem hvers konar mútur eða spilling er hvorki viðhöfð né liðin. Stjórn sjóðsins hefur m.a. sett verklagsreglur um viðskipti stjórnarmanna- og starfsmanna sjóðsins með fjármálagerninga ásamt því að setja samskipta- og siðareglur fyrir stjórn og starfsmenn sjóðsins. Verklagsreglurnar hafa það m.a. að markmiði að koma í veg fyrir hagsmunaárekstra og sviksemi ásamt því að endurspeglar hvernig stjórnendur og starfsfólk hagar samskiptum sínum við samstarfsfólk, eftirlitsstofnanir, aðila á fjármálamarkaði og samfélagið allt. Einnig eru til staðar reglur um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka samþykktar af stjórn.

Starfsfólk fær reglulega fræðslu um tölvuöryggismál ásamt fræðslu um öryggismál í húsnæði sjóðsins, brunavarnir og þjálfun í viðbrögðum við bruna. Auk þess hefur sjóðurinn sett sér persónuverndarstefnu með það að markmiði að tryggja trúnað, áreiðanleika og örugga meðferð viðkvæmra upplýsinga. Hjá sjóðnum er starfandi persónuverndarfulltrúi.

Ábyrgar fjárfestingar

Festa viðurkennir mikilvægi ábyrgra fjárfestinga í starfsemi sinni, enda standa vonir til þess að sú aðferðafræði skili að jafnaði jákvæðum áhrifum á ávöxtun fjárfestinga til lengri tíma og dragi úr rekstraráhættu. Ábyrgar fjárfestingar snúast um að taka mið af fleiri mælikvörðum við fjárfestingar en hefðbundnum fjárhagslegum mælikvörðum. Festa hefur hliðsjón af leiðbeiningum Sameinuðu þjóðanna um ábyrgar fjárfestingar (UN PRI) í starfi sínu.

Festa er stór fjárfestir á innlendum verðbréfamarkaði og meðvitaður um að sjóðurinn getur haft mikil samfélagsleg áhrif með fjárfestingarstarfsemi sinni, bæði aukið jákvæð áhrif og dregið úr neikvæðum áhrifum á UFS-þætti eða haft önnur óbein áhrif. Sjóðurinn er hins vegar lítill í alþjóðlegum samanburði og er stefna þessi því fyrst og fremst sett fram með innlendan verðbréfamarkað í huga. Erlendar fjárfestingar Festu fara að mestu fram í gegn um verðbréfasjóði og sérhæfða sjóði. Leitast er við að velja erlenda samstarfsaðila sem meðal annars hafa sett sér fullnægjandi viðmið varðandi ábyrgar fjárfestingar og sjálfbærni, áður en ákvörðun er tekin um að fjárfesta í slíkum sjóðum.

Sjóðurinn leitast við að samþætta sjálfbærni við fjárfestingarákvarðanir án þess að fórna ásættanlegri arðsemi af fjárfestingum.

Aðferðafræði

Stefna sjóðsins sem eiganda er að þau fyrirtæki sem sjóðurinn kemur að, starfi í sátt við umhverfi sitt, fylgi lögum og reglum og hafi leiðbeiningar um góða stjórnarhætti að leiðarljósi. Markmiðið er m.a. að stuðla að sjálfbærri nýtingu auðlinda, draga úr mengun, lágmarka starfsemi sem er skaðleg fyrir umhverfið, virða mannréttindi og kjarasamninga starfsfólks ásamt því að innleiða góða stjórnarhætti sem eru í samræmi við gildandi reglur og viðmið að hverju sinni. Sjóðurinn getur notað atkvæðisrétt sinn á hluthafafundum ef hann telur vera ósamræmi á milli stefnu fyrirtækis og viðmiða um góða stjórnarhætti.

Sjóðurinn sem eigandi, leitast við að stuðla að því að fyrirtæki starfi eftir almennum lögum og reglum, sinni upplýsingaskyldu og hafi UFS-þætti að leiðarljósi. Sjóðurinn hvetur sérstaklega til virkrar samkeppni og ábyrgðar gagnvart samkeppnislögum.

Ef fyrirtæki sem Festa er eigandi að, verður uppvíst að háttsemi sem gengur gegn stefnu sjóðsins og/eða almennt viðurkenndum viðmiðum á sviði UFS-þátta að mati sjóðsins, mun sjóðurinn beita sér fyrir því að tafarlaust verði brugðist við slíku og látið af háttsemi. Jafnframt verður farið fram á að gripið verði til viðeigandi ráðstafana í því skyni að tryggja að ekki komi til sambærilegra atvika aftur. Ef ekki verður brugðist við með fullnægjandi hætti að mati Festu þá mun sjóðurinn taka það til skoðunar að selja viðkomandi eignarhlut að hluta eða heild ef svo ber undir.

Í tilfellum þar sem atvinnugreinar geta haft neikvæð umhverfis- eða samfélagsáhrif verður horft til þess við fjárfestingaákvörðun með hvaða leiðum unnið er að því að draga úr þessum áhrifum innan viðkomandi fyrirtækis.

Festa hefur væntingar til þess að eignastýringaraðilar sem sjóðurinn stofnar til samstarfs við, setji sér stefnu um ábyrgar fjárfestingar. Slíkar stefnur eru einn þeirra þátta sem sjóðurinn tekur tillit til við val á samstarfsaðilum.

Neikvæðri skimun kann að vera beitt í undantekningartilvikum. Ef fyrirtæki gerist ítrekað brotlegt gegn landslögum, alþjóðalögum eða samningum sem Ísland hefur fullgilt, áskilur sjóðurinn sér rétt til að útiloka það úr fjárfestingarmengi sínu. Neikvæð skimun á að vera undantekningartilfelli sem beitt er í þeim tilvikum þegar aðrar leiðir hafa ekki reynst færar til að ná markmiðum sjóðsins.

Við mat á fjárfestingum er jafnframt m.a. horft til eftirfarandi atriða:

- Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna
- Hnattrænt samkomulag Sameinuðu þjóðanna
- Leiðbeiningar Nasdaq OMX Iceland um samfélagsábyrgð
- Leiðbeiningar Viðskiptaráðs, Nasdaq OMX Iceland og SA um stjórnarhætti fyrirtækja
- Alþjóðalög og alþjóðasáttmálar sem Ísland hefur fullgilt
- Greiningar á viðeigandi UFS-þáttum fyrirtækja
- Starfsleyfisskilyrði
- Upplýsingagjöf varðandi UFS-þætti, t.d. GRI skýrslur, Nasdaq UFS-skýrslur eða önnur viðeigandi upplýsingagjöf

Samstaf og viðmið

Festa er stofnaðili að IcelandSIF,² en tilgangur samtakanna er að efla þekkingu fjárfesta á aðferðafræði sjálfbærra og ábyrgra fjárfestinga og auka umræður um ábyrgar og sjálfbærar fjárfestingar. Festa leggur áherslu á að samstarfsaðilar sjóðsins, þeir sem koma að greiningu fyrirtækja fyrir hönd sjóðsins og sjóðstjórar taki tillit til viðmiða um ábyrgar fjárfestingar í starfsemi sinni. Festa leitast eftir samstarfi við aðra fjárfesta, sjóðstjóra, greiningaraðila og hagsmunaaðila við að innleiða ábyrgar fjárfestingar á Íslandi.

Sjóðurinn hefur ásamt hópi norrænna lífeyrissjóða sett sér það markmið um 10% eigna sjóðsins verði í grænni orku í lok ársins 2030. Framangreind markmiðasetning er unnin í samstarfi við Climate Investment Coalition (hér eftir „CIC“), sem eru alþjóðleg samtök opinberra- og einkaaðila er vinna að því að virkja og hvetja til fjárfestinga í grænni orku og loftslagslausnum. CIC hefur m.a. það hlutverk að fylgjast með framvindu þessarar markmiðasetningar.

Þá er sjóðurinn aðili að viljayfirlýsingu um fjárfestingar í þágu sjálfbærrar uppbyggingar, sem gefin var út af Ríkisstjórn Íslands, lífeyrissjóðum og fjármálafyrirtækjum á Íslandi árið 2020. Með viljayfirlýsingunni skuldbindur sjóðurinn sig m.a. til að taka tillit til alþjóðlegra skuldbindinga Íslands og þeirra viðmiða sem íslensk stjórnvöld hafa sett sér, svo sem markmiðið um kolefnishlutlaust Ísland eigi síðar en árið 2040, markmið Parísarsamkomulagsins og heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun 2030.

Endurskoðun og framfylgni stefnunnar.

Stefna þessi er birt á heimasíðu Festu. Stjórn sjóðsins samþykkir stefnuna. Framkvæmdastjóri sjóðsins ber ábyrgð á innleiðingu og framkvæmd stefnu þessarar gagnvart stjórn. Stefna þessi verður endurskoðuð árlega.

Samþykkt á stjórnarfundum Festu 21. desember 2022.

² Sjá nánar <http://www.icelandsif.is/>

Viðauki I

Stefnur, verklagsreglur og starfsreglur er lúta að innri starfsemi sjóðsins

Stjórnarhættir

- Samskipta og siðareglur
- Persónuverndarstefna
- Hluthafastefna
- Starfsmannastefna
- Öryggisstefna
- Útvistunarstefna
- Starfskjarastefna
- Áhættustefna
- Starfsreglur stjórnar
- Starfsreglur framkvæmdastjóra
- Starfsreglur sjóðstjóra
- Verklagsreglur Festa lífeyrissjóðs um ábendingar starfsmanna
- Fjárfestingarstefna
- Verklagsreglur um hæfi lykilstarfsmanna
- Starfsreglur/skipunarbréf fyrir Endurskoðunarnefnd
- Verklagsreglur um viðskipti stjórnarmanna og starfsmanna sjóðsins með fjármálagerninga

Félagslegir þættir

- Starfskjarastefna
- Samskipta og siðareglur
- Persónuverndarstefna
- Starfsmannastefna
- Hluthafastefna
- Reglur um varnir gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka
- Stefna í málum er varða einelti, kynferðislega eða kynbundna áreitni og ofbeldi á vinnustað.
- Reglur/heimildir um styrki til starfsfólks lífeyrissjóðsins vegna heilsuefingar
- Verklagsreglur um ábendingar starfsmanna
- Reglur um meðferð heilsufarslegra upplýsinga
- Verklagsreglur um viðskipti stjórnarmanna og starfsmanna sjóðsins með fjármálagerninga

Umhverfisþættir

- Hluthafastefna
- Samskipta og siðareglur
- Upplýsingastefna
- Fjárfestingarstefna